

Sygn. akt V CNP 9/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi W. B.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w B.

z dnia 23 listopada 2006 r., w sprawie z powództwa W. B. i E. B.

przeciwko B. B.

o zapłatę,

- 1.) **stwierdza, że prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 23 listopada 2006 r. jest niezgodny z prawem w części zmieniającej wyrok Sądu Rejonowego w B.;**
- 2.) **zasądza od B. B. na rzecz W. B. kwotę 1227 zł (jeden tysiąc dwieście dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 11 maja 2006 r. Sąd Rejonowy w B. zasądził od B. B. na rzecz W. B. kwotę 22.800 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 sierpnia 2003 r. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 k.c.).

Rozpoznając apelacje stron, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 23 listopada 2006 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że „wyeliminował z jego treści orzeczenie o odsetkach od zasądzonej należności”, oddalając apelację pozwanego w części pozostałej i w całości apelację powódki oraz znosząc wzajemnie koszty postępowania odwoławczego.

Sąd II instancji uznał za uzasadnioną apelację pozwanego w części dotyczącej zasądzonych odsetek, których powódka nie żądała. Te rozstrzygnięcie kolidowało – zdaniem Sądu – z treścią art. 321 § 1 k.p.c., dlatego musiało zostać skorygowane na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Powódka w skardze z art. 424¹ § 1 k.p.c. wniosła o stwierdzenie, że orzeczenie o odsetkach, zamieszczone w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 listopada 2006 r., jest niezgodne z prawem, a mianowicie z przepisami art. 321 § 1 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Skarżąca w pozwie domagała się odsetek, przeto Sąd Okręgowy nie był uprawniony do pozbawienia jej zasądzonej z tego tytułu należności, a utracone świadczenie stanowi szkodę w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym umożliwiającym dochodzenie roszczenia odszkodowawczego od Skarbu Państwa za bezprawną działalność orzeczniczą sądu jako organu władzy publicznej (art. 424¹ § k.p.c. w związku z art. 417 § 1 i 417¹ § 2 k.c.). W judykaturze utrwalił się pogląd, że niezgodność z prawem w rozumieniu powyższych przepisów musi polegać na oczywistej i rażącej obrazie prawa, niebudzącej żadnych wątpliwości (zob. m. in. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174).

Na tle powyższych wskazań należy uznać, że kwestionowane przez W. B. orzeczenie odsetkowe narusza w sposób oczywisty i rażąco przepisy art. 321 § 1

k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Z niezrozumiałych przyczyn Sąd Okręgowy przyjął, że powódka W. B. nie żądała odsetek. Takiemu stanowisku przeczy jednoznaczna treść pozwu (k. 2) przy niezmienionej treści żądania. W konsekwencji Sąd Rejonowy zasadnie uwzględnił roszczenie odsetkowe, spełniając obowiązek przewidziany w art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. oraz w art. 321 § 1 k.p.c. Zmieniając w sposób nieuzasadniony te trafne orzeczenie Sąd Okręgowy rażąco naruszył art. 386 § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w części zmieniającej (w punkcie pierwszym) jest nieprecyzyjny z racji użycia nieprofesjonalnego określenia: „eliminacja orzeczenia o odsetkach”, które może się odnosić zarówno do sfery merytorycznej, jak i formalnoprawnej. W takiej sytuacji rozstrzygające znaczenie ma powołana przez Sąd Okręgowy podstawa prawna rozstrzygnięcia, którą jest art. 386 § 1 k.p.c. Przepis ten upoważnia sąd odwoławczy do zmiany zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy, a więc do wydania orzeczenia merytorycznego. Oznacza to, że wyrokiem z dnia 23 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy zmienił częściowo zaskarżony wyrok i oddalił powództwo W. B. o odsetki. Gdyby Sąd ten uznał, że istnieją przeszkody formalnoprawne do wyrokowania o odsetkach, powinien uchylić zaskarżony wyrok w tej części i umorzyć postępowanie (art. 386 § 3 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c.).

Prawomocność wyroku z dnia 23 listopada 2006 r. oraz niemożność jego korekty w drodze istniejących środków prawnych oznacza, że bezpodstawne oddalenie roszczenia odsetkowego W. B. jest definitywne, wywołujące po jej stronie szkodę majątkową. Należało w konsekwencji uwzględnić skargę (art. 424¹¹ § 2 k.p.c.) oraz orzec o kosztach postępowania skargowego (art. 98 i 108 § 1 k.p.c.).